

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, ΑΜΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΡΩΠΟΥ

ΕΠΙΘΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΜΑΘΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapistoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 16^η Ιανουαρίου 2011 ΕΤΟΣ 4ον ΤΕΥΧΟΣ 141

Το πρόγραμμα του μηνός στην ηλεκτρονική μας σελίδα:
www.agioiapistoloi.gr

**17 προς 18 Ιανουαρίου Ίερά Άγρυπνία.
19 Ιανουαρίου Ίερό Εύχέλαιο**

ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

Του Πρωτ. π. Γεωργίου Παπαβαρνάβα

Ο άγιος Αντώνιος, ο καθηγητής της ερήμου, είναι από τους λίγους που έλαβαν την προσωνυμία μέγας. Πραγματικά, υπήρξε μέγας αθλητής του πνευματικού στίβου και θριαμβευτής στους αγώνες εναντίον της πλάνης, της αμαρτίας, του διαβόλου και των πολυμόρφων παθών. Ο βίος του, που συνεγράφη από έναν άλλον μέγα, τον σύγχρονό του άγιο Αθανάσιο, Αρχιεπίσκοπο Αλεξανδρείας, είναι υπερθαύμαστος και αξιοζήλευτος. Η μελέτη του πρέπει να αποτελή εντρύφημα όλων εκείνων, οι οποίοι ποθούν να βιώσουν το μεγαλείο της κατά Χριστόν ζωής.

Ο μέγας Αντώνιος με την άσκηση και την αδιάλειπτη προσευχή έφθασε στην κορυφή της πνευματικής ζωής και απέκτησε την αληθινή σοφία. "Ονομάζει τον εαυτό του "ιδιώτην" και ήταν αγράμματος, είχε όμως διδάσκαλον την άνωθεν σοφίαν του Πνεύματος. Από την σοφία αυτή φωτισμένος και εμπνευσμένος έδωκε σοφότερες αποκρίσεις σε διάφορους Χριστιανούς, που ζητούσαν να ωφεληθούν ψυχικά, όπως φαίνεται σε πολλά μέρη των "Γεροντικών" βιβλίων. Εκτός από αυτές άφησε και τα "εκατόν εβδομήκοντα κεφάλαια", που περιλαμβάνονται στην "Φιλοκαλία" και προσφέρουν μεγάλη ωφέλεια σε όσους τα διαβάζουν". Άσκηση ονομάζεται η προσπάθεια που κάνει ο άνθρωπος να εφαρμόζη το θέλημα του Θεού στην ζωή του. Η προσπάθεια να μεταμορφώση τα πάθη του, να καθαρθή από τα πάθη, για να μπορέση να αγαπήση "εξ όλης ψυχής και καρδίας", τον Θεό και τον άνθρωπο. Γιατί είναι αδύνατο να αγαπά αληθινά όποιος εξουσιάζεται από τα πάθη και κυρίως από την φιλαντία, που καταδυναστεύει τον άνθρωπο και κάνει την ζωή του δύσκολη. Φιλαντία είναι η άλογη αγάπη προς τον εαυτό μας και από αυτήν, ως από μητέρα, γεννώνται όλα τα άλλα πάθη, όπως της υπερηφανείας, της κενοδοξίας, της φιληδονίας, της φιλαργυρίας κ.λ.π. Στις ημέρες μας, συχνά γίνεται λόγος για την αγάπη, την ειρήνη και την φιλία μεταξύ των ανθρώπων και των λαών και για

άλλα παρόμοια. Καλά είναι όλα αυτά, αλλά το ερώτημα είναι πώς μπορεί κανείς να αγαπά τους άλλους και να ειρηνεύη μαζί τους, την στιγμή που είναι υποδουλωμένος στα πάθη και δεν μπορεί να ειρηνεύση με τον ίδιο τον εαυτό του; Η αγάπη, κατά τον άγιο Μάξιμο τον ομολογητή, είναι έκγονος απαθείας. Δηλαδή γεννιάται και αυξάνεται μέσα σε μια καρδιά, η οποία έχει καθαρθή ή τουλάχιστον αγωνίζεται επίμονα και επίτονα να καθαρθή από τα πάθη. Τότε η αγάπη είναι ανιδιοτελής και ανθεκτική στις αντιξοότητες και τις δυσκολίες. Δεν έχει ημερομηνία λήξης, αλλά διαρκεί και πέραν του τάφου, είναι "συνομήλικη με τους αιώνες". Αντίθετα, η εμπαθής αγάπη είναι ψεύτικη και διαρκεί όσον καιρό είναι σε θέση να υπηρετή και να τρέφη ή να τρέφεται από τα πάθη. Και πώς είναι δυνατόν να έχη αντοχή και διάρκεια, αφού οι συνθήκες ζωής αλλάζουν, τα συμφέροντα μεταβάλλονται και το ανθρώπινο σώμα φθείρεται και αλλοιώνεται; Το μεγαλύτερο πρόβλημα των μεταπτωτικών κοινωνιών είναι τα ανθρώπινα πάθη. Τα εμπαθή άτομα προξενούν τεράστια προβλήματα στο οικογενειακό και το κοινωνικό τους περιβάλλον, αλλά και πολέμους και ακαταστασίες σε ολόκληρο τον κόσμο, όταν πρόκειται για άτομα που κατέχουν αξιώματα και εξουσία. Όπως τονίζει και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ιερόθεος: "Η αμαρτία έχει κοινωνικές προεκτάσεις. Τα αρρωστημένα άτομα αρρωσταίνουν τους κοινωνικούς θεσμούς και στην συνέχεια οι κοινωνικοί θεσμοί αρρωσταίνουν περισσότερο τα άτομα". Επομένως, η αλλαγή των ανθρωπίνων κοινωνιών προς το καλύτερο, ή μάλλον η εξανθρώπισή τους, προϋποθέτει την πνευματική αναγέννηση των μελών τους, η οποία μπορεί να γίνη με την άσκηση, την προσευχή, την μυστηριακή ζωή και γενικότερα με την υπακοή στην Εκκλησία και τους εκκλησιαστικούς θεσμούς. Ο άγιος Αντώνιος με τους σκληρούς αγώνες του εναντίον των πνευμάτων της πονηρίας και της υπερηφανίας, απέκτησε την υπολοιό ταπείνωση. Εν τούτοις ο Θεός του απεκάλυψε

ότι υπάρχει κάποιος υποδηματοποιός στην Αλεξάνδρεια, που τον έχει ξεπεράσει στην πνευματική ζωή και τον απέστειλε να διδαχθή το πνευματικό έργο εκείνου. Και όπως σημειώνει ο Γέροντας Σωφρόνιος Σαχάρωφ: "Έμαθεν εξ αυτού να σκέπτηται ενδομύχως: "Οι πάντες σώζονται, εγώ δε μόνος απόλλυμαι"". Τον λόγον αυτό μπορούν να τον αντέξουν μόνον εκείνοι, που έχουν κατακτήσει το ακρότατον ύψος της ταπεινοφροσύνης. Η ταπεινοφροσύνη είναι μητέρα της αγάπης και όλων των άλλων αρετών. Ο Όσιος αγαπούσε θυσιαστικά τους πάντες και προσευχόταν για ολόκληρη την οικουμένη. Χαρακτηριστικός είναι ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνούσε με τους ανθρώπους και ιδιαίτερα με τους πονεμένους ανθρώπους. Με την αρχοντική του αγάπη τους παρηγορούσε αληθινά και τους στήριζε. Επισκέφθηκε κάποτε έναν θεολόγο - συγγραφέα, τον Δίδυμο, που ήταν τυφλός, αλλά όπως φαίνεται είχε ανοικτά τα μάτια της ψυχής του και, μεταξύ άλλων, του είπε: "Μη σε στενοχωρεί και μη σε ταραξεί, Δίδυμε, το γεγονός ότι σου λείπουν τα σωματικά μάτια. Διότι σου λείπουν τέτοια μάτια, με τα οποία βλέπουν οι μυίγες και τα κουνούπια. Εσύ έχεις τέτοια μάτια, με τα οποία βλέπουν οι άγγελοι, με τα οποία ο Θεός καθοράται και το αυτού φως καταλαμβάνεται". Το περιστατικό αυτό φανερώνει τον τρόπο ποιμαντικής των Αγίων. Δεν απογοητεύουν και δεν απελτίζουν τους ανθρώπους, αλλά αντίθετα τους αυξάνουν την αγάπη για την ζωή, την κατά Χριστόν ζωή, αποδιώχνουν από την ψυχή τους την καταχνιά, αυξάνουν την χαρά, δυναμώνουν την πίστη, θεριεύουν την ελπίδα. Θα ήθελα να περατώσω το άρθρο αυτό με την συμβουλή - προτροπή του αγίου Αντωνίου: "Είναι ανάγκη να τρέχουμε να θεραπεύουμε τα πάθη της ψυχής, γιατί μέλλουμε να κριθούμε κατά πρόσωπον Θεού, για να μη βρεθούμε (εκεί) τιποτένοι ή καταγέλαστοι.